

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на год. 12 круна, на по год. 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Поједино број 20 хол.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата се шаље поштанском упућеником или груцом само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње. Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет црвара по 4 хелера на први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божијој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашега Министра Иностранних Дјела рјешавамо, да се стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада:

Буро М. Богдановић, досадашњи драгоман књажевског посланства у Цариграду.

Наши Министри Иностранних Дјела и Финансија нека изврше овај Указ.

Цетиње, 19. јануара 1905. г.

Никола I.

Министар Иностранних Дјела,

Вој. Г. Вуковић с/р.

Министар Финансија,

Л. Мијушковић с/р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њихова Краљ. Височанства Књаз Господар и Књагиња Милена сапсли су прошле сриједи на Ријеку.

— Њено Височанство Књагиња Наталија срећно је породила 17. о. мјесеца сина, којему ће се дати име Станислав.

— Г. маркиз Кузани Конфалонијери, оvd. ивапредни посланик и опуномоћени министар краљевине Италије отпутовао је на допуст. За вријеме његова одсуства отиравања ће послове посланства канцелијер истог г. проф. Николити.

— Г. граф Серсеј, овдашњи француски министар, отпутовао је са госпођом на одсуство.

Послове посланства отиравања до његовог повратка новонаменовани секретар г. Прево.

— Г. Соловјев, секретар царско руске мисије, стигао је на Цетиње и предузео своју дужност.

ЦЕТИЊЕ, 21. јануара.

У чему је моћ Инглеске?

Инглески министар-председник Балфур држао је ових дана у Глазгову пред својим изборницима значајну бесједу, у којој је нарочито истакао заслуге владине око усавршавања војске и флоте и разложио, да је главна брига владина била војно питање Велике Британије. Што се је баш тим питањем влада најобављивије занимала, није томе уврок била одбрана Инглеске, јер поред јаке флоте, у којој је управо сва снага њене одбране, потребна је за то само врло мали број редовне војске. Прави је проблем тамо, на овом мјесту, где је могућан сукоб с каквом великом државом. А тај је проблем одбрана Авганистана, јер једина опасност миру у Инглеској пријети од сукоба између Авганистана и Русије.

Ивијеве, које је инглеска влада у војсци навела, — рекао је Балфур — дају Инглеској могућност, да успјешно уђе у сваки спор на сјеверозападној граници Индије. Вој-

ном организацијом, коју је у Индији увела јака рука лорда Китченера, знатно је оснажена убојност индијске војске, и то без материјалног прираштаја у бројном смислу. Ново оружјање артиљерије није се смјело прити од оца. Најдале још за двије године дана, Инглеска ће војска бити потпуно наоружана војним браметним топовима, а већ и дотле ће бити у том погледу испред војске већине народа. Инглеска је то најбоља у Европи. При избору овога тона, Инглеска је одступила од европског обичаја, шљедујући савјету ових, који су за вријеме рата с Бурма сву своју пажњу посветили били само једном роду оружја — артиљерији. Инглеској је војсци намјера да усвоји таква топа, који ће превати сваки други топ на свијету и да му даде калибар топа коњичке артиљерије. Баће врло интересно да се види хоће ли томе примјеру шљедовати и други народи. Што се пак тиче реформисања флоте, она се састоји у томе, да се на случај сукоба с каквом другом државом, убојна снага инглеске флоте за прва 24 сата утростручи.

Значајно је да ће се, прије војске у самој Инглеској, овим новим топовима наоружати војска у Индији. Генерал Китченер тражио је да му се одмах нови топови пошљу. Кажу да ће му се двадесет до тридесет батерија послати у фебруару, а до краја јуна да ће имати сву потребну му артиљерију.

Овакве изјаве инглеског првог министра о раду лорда Китченера и о спремности индијске војске јасно свједоче, да се Индија ставља на рату ногу и да се тамо спремају на рат с Русијом, или тачније: спремају се, да се успјешно бране, ако би их Русија напала у Централној Азији.

Одговарајући на ову бесједу, руски листови кажу, да је лорд Балфур доиста отворено зборио, али ипак не тако, како би требало. Свага инглеске политике не оснива се ни на огромној војсци, ни на њеној највећој флоти. На мору и на копну Инглеска има друге силе: своју вјешту дипломатију и своју штампу. Инглеско-француски споразум био је један од најважнијих дјела инглеског кабинета; али инглеска дипломатија није последица тога почивала на својим лаворикама, него је тај споразум истакла као почетак тачке нових политичких комбинација. Лондонска штампа с „Тажом“ на челу, преузела је мисију, да на своју руку обрне јавно мишљење у Француској. Своје нове другове требало је увјерити о потреби још уже неке, како би Инглеска могла ићи за двоструким циљем: или би се, посредством Француске, приближила к Русији; или — ако се то не би дало извести — настојала би, да у Француској мало по мало охладне симпатије према Русији, док се најпослије не би постигао потпуни предом. Досађаји на граница Персије и Авганистана разрушише наду на прву комбинацију. Остала је дакле још само друга, а у тој комбинацији инглеска је дипломација већ много постигла. У томе јој је помогла у неколико и њемачка политика са својом сусретљивошћу према Русији, од које сусретљивошћу није ипак

има користити њемачка него Русија. А нарочито реализација новог руског вајма у Берлину дала је инглеској штампи прилику, да поново изнесе, како су француске симпатије према Русији охладиле, и то у оноликој мјери, у колико су охладиле симпатије Русије према Француској.

Наравно, да оваква систематска отуђивања француског јавног мишљења од Русије могу штетно утицати на руско-француске одношаје, и то је сврха, која се и жели у Инглеској постићи. Из тога се пак јасно види, у чему је баш моћ Инглеске. Није моћ Инглеска у усавршавању топова, нити у флоти првог реда, већ у њеној вјештој дипломатији, која се ослања на силу и ванредно добро обавијештвену штампу.

НОВО МИНИСТАРСТВО У ФРАНЦУСКОЈ.

Иза министарске кризе, која је трајала читавих осам дана, Француска је добила ново и то 43-ће министарство под предједништвом Буржера. То је управо највиднији политички догађај потоњијех дана. Председник француске републике извао је Рувје-а, да састави ново министарство с тога, што он има јединице права да састави такво министарство, које би могло продужити политику првог министарства, али само на другом основу и на други начин. У ово министарство ушли су: Рувје, Понкаре и Дани, који припадају републиканској странци; Делкасе, Егјен и Томсон — демократској; Гио и Гијо радикалној лјевој; Верто, Дибјер и Бјенвени-Мртен групи социјалиста — радикала.

Чим је састављено министарство, одмах је предједник Рувје са својим друговима приступио да састави програм министарства. Посаје савјетовања ријешено је, да програм новог министарства буде исти, ко што је био и за вријеме министарства Комбова, т. ј. да у тај програм уђу оне главне тачке из програма бившег министарства: 1) једној цркви и држави; 2) пензија јединица; 3) порез на приходе: двогодишња војничка служба.

Према овоме, ово министарство треба рачунати просто као продужење предидућег. С политичке погледне савио је неколико лица, која су својим мишљењем и дјелањем потјачала против себе опозицију. Таква су лица: прије свега о Комб, на министар поморства елтан и министар правде Вале. Други пак, као што су Рувје, Делкасе и Верто ушли су и у ново министарство. При саставу новог министарства узео је Рувје у обзир интересе масонских ложа и социјалиста.

Тако је састављено министарство, које се као и прије мора ослањати на радикално-социјалистичку линију, али веће својим личним објавима изазвати против себе опозицију као прво.

Ново министарство, продужавајући политику предидућег министарства, мораће се постарати, да изврши колико је могуће тешки програм, који је у четири горње тачке објављен.

Нови министар предједник Рувје поват је прије свега као практични политичар, који се увјек при провађању на каквог законског пројекта обавира на постојеће животне прилике. Тјем се и даде објаснити тај факт, што је он пројект о приреву на приходе упросто и ублажио, колико се је више могло.

У опште по својој политичкој раду Рувје много наличи на покојног Жил Феря, који је чувен са своје опревности, али која му у исто доба није сметала, да у одсудним тренутцима прибјегне и одсуднијем мјерама.

Да Француска не мисли са новим министарством мијењати и правац своје спољашње политике, јемчи нам тај факт, што је на челу тога министарства остао исти Делкасе, који је ово већ 6 година истијем министарством руковао, а то је врло важно, особито кад узвемо у обзир данашње мутно доба.

Вијест о саставу новог министарства примљена је у Француској симпатично, а од парламента ће зависити, хоће ли то министарство бити дугог вијека и хоће ли бити кадро да учини колико је могуће више користи за државу.

АВТОНОМИЈА МАЋЕДОНИЈЕ

Познато је, да је Инглеска као преко воље пристала на руско-аустријски споразум односно извођења реформа у Маѳедонији и да је за себе задржала право, да може предложити нове реформе за те вилајете, ако би се мирнитенки програм покренуо безуспјешно. Нагледа, као да се примакно час, да Инглеска са тим новим реформама пред свијет ступи, а ово што о том пише у „Трговинском Гласнику“ г. Чета Мијатовић из Лондона:

Овдашњи „балкански комитет“ и његови пријатељи у либералној и радикалној партији, удвојавају своје напоре да побуде јавно мишљење Инглеске, да принуди владу инглеску да узме иницијативу за нове мјере у Маѳедонији. По њима руско-аустријска акција и мирнитенки програм доказали су пред очима цијелог свијета и своју недовољност и своју немоћ. Инглеска је и сувише дуго имала стрпљења. Крајње је пријеме, да она узме ријеч и да предложи мјере, које ће кад бити осигурати мир и ред у Маѳедонији. Те се мјере могу објављити једном ријечју — *автономија!*

Него у тој појачаној агитацији бугарских пријатеља не лежи опасност. Ова долази са сасвим друге једне стране и из сасвим других побуда. Пријатељи садашње владе инглеске, па и сами чланови кабинета ијорјују, да ће на општим изборима за нов парламент — изборима који ће се најдале под јесен, а може бити и раније обавити — либерално-радикална опозиција добити већину и да ће ова тога садашњи кабинет одступити. Баш зато што предстоји одступање садашњег кабинета, његови би пријатељи жељели, да се он обилежи једном великодушном политиком у корист автономije маѳедонске. Дакле, не само опозиција, него и сама владина странка врши притисак на владу, да у маѳедонском питању учини нешто, што би било на срећу народа маѳедонског, а на част Инглеске.

Да ли ће кабинет Балфуров поустити томе притиску, то нам за овај мах не умјем казати. Балфур се, што се тиче питања спољне политике, ослања у свому на увиђавност министра спољних послова, лорда Лансдона, а овај није баш човек од јаке воље и дубоких убјеђења. Као прави дипломат он воли да избјегав крајности и да иде средњим путем, да ирани компромисе. Он ће без сваке сумње водити рачун о назрима и жељама краља Едуарда, а овај је данас више но икада вољан да потпомогне интересе свога рођака и пријатеља, књаза Фердинанда Кларбурга.

Ушљед свега тога не треба да вас изненади, ако би се доиста обистинило што се ових дана овдје по клубовима прича. А на име, да инглеска влада има на мјеру да предложи, да се сва три македонска вилајета ставе под управу једнога Хришћанина као генералног гувернера. Да би овај имао на расположењу сигурних новчаних средстава, те да може успјешно управљати Македонија, истина, не би дошла политичку аутономију, али би и била аутономија царинску. То јест, Македонија под хришћанским гувернером, имала би се прогласити за самосталну царинску област, тако да би чак и увоз из других крајева турске царевине у њу, плаћао увозну царину. Царинска, или управо финансијска самосталност Македоније не само да не искључава, него управо *уловљава*, политичку аутономију. Она ће постати темељ овој. А како Хришћанин генерал-гувернер треба да је турци поданик, и да ана бар један од главнијех језика македонских, осим језика турског, и како Начовић ужива велико уважење и повјерење код Султана, а ужива потпору инглеског посланства у Цариграду, и поврх свега дознао је као обилан, способан човјек и вриједан администратор, то може врло лако бити, да ће баш Начовић постати први генерал-гувернер Македоније!

Ја вас само извјештавам о гласовима, који се овдје проне, и о нагађањима, која се из њих изводе. Ја не тврдим да ће се они у свему обистинити. Али у критичним временима, кроз која балкански народи, а баш нарочито народ српски пролази, добро је, да о свима гласовима и о свима могућностима рачун водимо.

РАДНИЧКИ ПОКРЕТ У РУСИЈИ.

Очекивања многих иностраних листова, да ће се у Петрограду и по цијелој Русији ушљед радничког покрета наставити крвави догађаји, нијесу се испунила. Радници су се већим дијелом примирили и предузели поново рад, пошто су последавни пристали на неке уступке. И тако пријатељско расположење извесне штампе према Русији, која је у свом тобожњем одушевљењу за устав у Русији, морално одржавала овај раднички покрет, није помогло ништа његовом ширењу, јер он није својствен руском народу. А да ли је баш сад, док траје рат, којему валаа посветити сву пажњу и све силе, а годно дсба, да се изведе унутрашње реформе, то ће свакако руски Цар моћи боље просудити него западњачки листови, а без сумње је оправдана предпоставка, да је руски Цар већи пријатељ своје државе и свога народа, него извјесни новинари. Ако Цар дакле и његови савјетници надале за разлог, да се реформе изводе само постепено и полагао, па не пристају да им фанатизирани радници прописују политички поступак, инострана штампа мора да имају бар толико такта, да се у својој тобожњој љубави према Русији не намеће факторима, који носе сву одговорност за догађаје и који имаду право, да о свом поступању одлучују.

ЛИСТАК.

НАРЕДБА РУСКОЈ ВОЈЦИ

о законима и обичајима,

који се имају чувати при ратовању на копну.

У јулу, прошле 1904 г., издата је руској војци особита наредба о законима и обичајима, који се имају чувати при ратовању на копну. Та наредба има важност за све врсте војске и гласи овако:

1.

Официрима.

1.) *Ко се има признавати за ратника.*

1. У вријеме рата за ратника се признаје: непријатељска војска, домобранство и добровољци.

2. Добровољци и домобранци рачунају се за ратнике само онда, ако имају старјешину, који за њих одговара; ако имају спољашње видљиве знаке и ако јавно носе оружје и врше законе и обичаје рата.

3. Као ратници могу се увести и обични становници непријатељске земље, ако су узели оружје, кад се наша војска појавила, и ако врше ратне законе и обичаје, па ма да још нијесу успјели, да се формирају у нарочите добровољачке одреде.

2.) *Ко се признаје као неутралан.*

4. За неутралног (т. ј. за онога који не ратује и који се не смије дирати) признају се пољски лазарети и војничке болнице, али само доде, док у њима има болесника и рањеника.

Неутралност престаје, ако лазарети и болнице чува војска.

5. Правом неутралности користују се транспортни рањеници и сва лица, која су потребита за њихову пратњу.

6. Правом неутралности користују се, за вријеме вршења дужности, сви чиновни

Свад на свијету радници настоје о поправљању свога стања, те им се то и не спречава, док се насилем не послуже. Али руски радници били су подстакнути на политичку побуну, па су и против своје воље имали послужити онима, који би ради били, да у Русији бунује револуција. Гдје би се пак на свијету, па и у најуставнијој држави, такве побуне трпиле? Кад би 100 000 радника ма којему владасу хтјело предати петицију, у којој се тражи неодложно преустројство државе и ваључак рата против спољашњег непријатеља, таква необична „депутација“ с таквим неујесним захтјевима не би била видје првиљена, а кад би она, шљедујући револуционарне агитаторе, демонстративно икак хтјела извршити своју вољу, свугдје би полиција и војска спријечила овај неваковити покушај. Зар је дакле чудно, ако се је у Русији слично поступало, као што би се и другдје поступало? Али на то непријатељска штампа не мисли, него се растапа од милина, што раднички редови нагрђу на војничке пушке и бајонете и потајно у томе ужива, али не сигурно ушљед тога, што би у том поводу руском народу могла снацнути зора уставне слободе, већ ради тога, што уз тешки рат на Далеким Истоку очекује и општу револуцију, која би снагу Русије према изван сасвијем сломила, а у томе им се је ето нада потпуно изајодвила.

Што су се духови у Петрограду тако брзо сталожили, приписује се највише одлучном и мудрому поступку ђенерала Трепова, петроградског ђенералног гувернера, којему је Цар подијелио вавредне пуномоћи. Димитрије Феодоровић Трепов рођен је у Петрограду год. 1855. као син бизнег шера петроградске полиције, који је познат ушљед атентата нихилистичке Вјере Засуљихове. Своје војничко васпитање стекао је Димитрије Трепов у цакеском корпусу, који је свршио г. 1874. с одличним успјехом. Послије тога служио је као официру гарди, те се је одликовао у руско-турском рату. У битци код Телиша био је рањен, па се је морао за то повратити у Русију. Кад је оздравио, служио је опет у гарди и познат је међу друговима због свој умјерености и строгости својих обичаја. Год. 1896. наименован је за шефа полиције у Москви, са којег је мјеста тек недавно одступно, а имао је бити придодан штаб ђенерала Куропаткина. Сад кад се је укзала потреба, да се и за Петроград постав ђенерални гувернер с вавредним пуномоћима, избор Царев за то важно мјесто па је одмах на Трепова, који је — како се види — повјерење Царево потпуно оправдао.

Потоње вјести о радничком покрету у Русији гласе овако:

Петроград, 16 јан. Руски главни штаб добио је из Париза овај телеграм: Лондонски дописници јављају, да су нереде у Петрограду, Лабаи, Севастопољу и угљани мајданима у Восточалији организовали инглеско-јапански провокатори с том сврхом, да зауставе шилчање балтичке и првоморске флоте. Огромне суме новаца потрошене су на агитацију у Русији. Објасните рускоме народу истину. Свака симпатија према буну јест злочин и изајодство. У

личног састава пољских болница и лазарета, као и пр. лекари, чиновници, санитарна послуга, они који служе при рањеничким транспортима и војничко духовништво.

7. Лица, која су поименована у горњем члану, кад наша војска заузме непријатељску земљу, могу и даље вршити своје дужности у болницама и лазаретима, или се могу повратити у своју војску.

Дозвољу за повратак издаје дотични командант корпуса, и у таквом случају та се лица предају на непријатељског предстраже.

Покретности, које припадају пољским болницама и лазаретима, остају у користи војске која је мјесто заузела, те према томе лица која су била при тим лекарским заводима, кад се удаље од њих, могу одијети собом само оне ствари, које њима лично припадају.

Не је допуштено узимати покретне ствари које припадају непријатељском походом лазарету.

8. Војничке болнице, лазарети и рањенички транспортни морају бити обавезени барјаком црвенога крета.

Цио лекарски и санитарни персонал тих уређења мора имати на руди бијелу повељу са црвеним кретом.

3.) *Права и дужности ратујућих страна.*

9. Војска мора штетити живот и част становника непријатељске земље, њихова породична и имовна права, а тако и религију и вјерске обреде.

10. Дозвољено је узимати сваку покретну својину, која припада ратујућој држави, ако служи за војничке сврхе, као: новце, хартије од вриједности, магацине од оружја и хране, материјал за превржање и т. д.

Осим тога, војска може заузети материјал који припада жељезницама, теле-

графима, телефонима, парабродима и свржема врстама лаба, магацине муниције и другак потреба, што припадају друштвима или појединим лицима.

11. У вријеме рата забрањује се: а) употребљавање отрова или отровног оружја, ради тога да се учини квер непријатељу, а тако исто употреба оружја, граната и других ствари, које су кадре проузроковати непријатељу сувишна страдања; б) објављивати, да се нико неће поштевети; в) користовати се незаконито парламентарским или народним барјаком, војничким знаковима или непријатељском униформом; г) користовати се ради преваре непријатеља бијелим барјаком са црвеним кретом или санитарном повежом; д) рушити или узимати непријатељску војину, осим случајева: а) који су показани у чл. 10, и б) кад се то налази за отребито из војничких обзира; е) Нападати или бомбардовати вароши, села, станове и здања, која не заузима ротивник, или у којима се не налазе предмети, који су за рат потребити; ж) Допуштати да се пљигене насељена јеста, па макар она и на јурис узета ала;

12. Сваки грабеж строго се забрањује и биће најстрожије кажњен. (До смртне казне укључно)

13. Забрањује се узимање, рушење или намјерна повреда имања, која припадају црквама, добротворним, васпитним, јетничким и научним заводима, а тако то рушење историјских споменика;

14. Командант одреда стара се, да вјести становничког о предстојећем бардирани, ако то не иде против ратне требности (н. пр. кад се напада иансно).

15. За вријеме опсада и бомбардирања треба предузети мјере, да се по мо-

гућности чувају храмови, музеји, научни заводи, болнице, мјеста гдје су рањеници и т. д., али само у том случају, ако та мјеста у исто вријеме не служе и за војничке сврхе.

Сва поименована здања имају бити обилежена особитим знаковима, о којима треба благовремено извјестити онога који опсиједа.

16. Забрањује се приморавати становништво узете области, да прима учашће у рату против своје земље, а тако исто принуђавати га, да даје заклетву на вјерност непријатељској држави.

17. Контрибуција може бити узета само на основу писмене наредбе главног команданта војске. За узимање контрибуције мора се издати признаница.

18. Реквизиције у природи и послуга могу се захтјевати од становништва само с дозволом главног команданта војске или началника окружне војничке управе (који привремено командује војском тога округа), а у случајевима, који не трпе одлагања — с дозволом корпусног командира или началника дивизије.

19. Послуга не мора бити таква, да би принуђавала становништво, да прима учашће у рату против своје отаџбине.

20. Реквизиције и послуга плаћају се по могућности готовим новцем; у противном случају, војска мора издати признанице. (са потписом и печатом началника појединијех одреда.)

4.) *О рањеницима.*

21. Рањени и болесни војници купе се без обзира на то, којој војци припадају.

22. Промјена рањеника може се вршити по одобрењу главног команданта војске и само по међусобном споразуму обе ратујуће стране. Рањени и болесни војници непријатељске војске, који се код нас лијече, кад оздраве враћају се у отаџбину, ако се призна да су неспособни за

Петроград, 18 јануара. Поводом тога што су се у Либаи и Москви раздавали плакати против Инглеа, инглески посланик енергично је протестирао, изјављујући да би такав догађаји могли бити од обављених последица за инглеско-руске односе. Ламдорф саопштио је, да су плакати одстрањени и зајемчио је сигурност колоније инглеске и консула у Москви.

Косво, 19 јан. Немири су престали. *Мишава, 20 јануара.* Немири још трају. *Москва, 20 јануара.* Радње су свуда поново отпочеле.

Петроград, 20 јануара. По званичним извјештајима ред је овдје потпуно успостављен.

Варшава, 20 јануара. Радници се почињу повраћати раду. У вароши је мирно, и ако се опажа уарујаност.

Петроград, 20 јан. Цар је примио у Царском Селу депутацију од 34 радника у пратњи министра финансија и ђенералног гувернера Трепова. Цар је депутацији рекао, да су издајнички непријатељи Русије завели и преварили раднике и принудили их, да напусте поштен рад у доба, кад сваки прави Рус мора свом снагом радити, да се одржи побједа над упорним непријатељем Русије. Ја ћу се бринути, да се учини све што је могуће, да се по болша стање радничкога стаљежа и да им се зајемчи законски пут за испитивање њиховах захтјева. Ја праштам ваша не дјела; вратите се вашем раду и саопштите ово вашим друговима.

Петроград, 21 јан. Максим Горки пуштен је из тамнице.

Цар и Царица мајка поклонили су 50 000 рубаља као помоћ породицама погинулих и рањених радника у Петрограду 9 о мј. и изјавили своје саучешће.

Варшава, 21 јан. По ђенералним извјештајима број погинулих износи 600, а број рањених провазилази 1000. У сусједним селима почели су такође нереде. Јутрос је рад у већини фабрика предузет.

Либава, 21 јан. Радници у пристану поново су се рада латили. Мир се враћа.

Кијев, 21 јан. Дожи се, да овдје наше немира неће бити.

РАТНЕ ВЈЕСТИ.

„Највећим између јунака“

Под тим насловом „Journal de St. Petersburg“ доноси писмо свога сарадника, г. Сперо, које је упућено адмиралу Вирену, ђенералима Фоку, Смирнову и Горбатовском и официрима, који нијесу хтјели дати поштени ријеч, да се неће више борити против Јапанаца, него су изабрали да иду у ропство и да дијеле судбу са својим војницима.

У томе се писму говори: „Поштени ријеч, — читајући те кратке телеграме, управо се поносимо тиме, што смо ми Руси!“

„Јунаци Портартура, — вама је требало само да изустите ријеч, па да се вратите у отаџбину и да уживате спокојство и мир, који је тако потребити нашем нарушеном или бар поремећеном здрављу. Али ви нијесте изустили ту ријеч; поклања-

даљу ни прата

рке д да ме на 6 рањеничају цијед.

не пр со н послв од гр насил

е бој други

ванти који и пра в тва, радри вароб.

задрв ређав чанати их п

ебосту добод

адра руски

авати ко се у се

ови д

кива

јути се пред великим принципима једнакости и братства, ви сте се племенито одрекли од поучене вам милости, да с вашијем војничким дијелите мучке ропства и изгнања, као што су они с вама дијелили опасности и ужасе опсаде и славу одбране!

Адмирале Виреу, генерале Фоку, Смирнове и Горбатовска, и ви официри, чија имена ја још на жалост не знам обожававам вас, дивим вам се и поносим се вама! Од имена цијеле Русије и свега хришћанскога свијета до земље вам се клањам!

Куропаткинова војска.

О војсци која је стављена Куропаткину на расположење навођени су у пошљедње доба час проваљови податци, узети од ока, час таква, да у њих није урачунавано по неколико корпуса, или који уопште нијесу представљали право стање Куропаткинове војске.

За овај доље наведени преглед послужили су искључиво званични руски податци, а званични извјештаји о стању војске. Они ће одступити од стварности само у толико, у колико се не исцуне тачно мјеста оних војника, који се разболе, или који погину за вријеме бојева. Као тачно аријеме на које се односи ово рачунање, то је почетак јануара, па све до оног доба док не стигну на бојно поље појачања, која су најпослије послата, а то су три стрјељачке бригаде и шестнаести војни корпус. У војску способну за борбу урачунају су искључиво борив, т. ј. број пушача и сабаља. А кад је говор о цијелокупној снази, онда су узети у рачун сви који су на храни.

Војска за борбу (пјешадија).

Пет јевропских вој. корпуса	10 пјеш. див.
Јевропске пјеш. дивизије 54, 55, 61, 71, 72, пређ. резервне бригаде	5 " "
Сибирске пјеш. дивизије	3 " "
Источно-сибирске стрјељачке дивизије	7 " "
Јевропске стрјељ. дивизије, ранаје бригаде 1, 2, 5	3 " "
Свега 28 пјеш. див.	

Од ових 18 пјеш. дивизија по 14.000 пушача	= 252.000 пушача
10 стрјељачких дивизија по 7.000 пушача	= 70.000 "
12 стрјељачких батаљона по 908 пушача у округлом броју	= 10.900 "
2 западно-сибирске стр. батаљона по 907 пушача у округ. броју	= 1.800 "
Значи свега 334.700 пушача	

Коњича (козаци):

4. див. донских козака	4 пука
Забјалска дивизија	4 "
Сибирска козач. дивиз.	4 "
Оренбургска коз.	4 "
1. и 2. самог коњ. бриг.	4 " (драгонери)
Усуријска козачка	3 " (1 драгон.)
Забјалска коз.	2 "
Кавкаска коњич.	3 "

Пјешадији додијелили пуковни:

3, 6, 9, сибирски козачки пук, 4. и 5. уралски козачки

пук, 1 пук оренбургских козака, 1 аргунски, 2 верхоудински и амурски козачки пук — 3 козачке дивизије (по 2 сотиње)

10 пукова

Свега 37 пукова

32 козачка пука, рачунајући ту и официре, подофицире, трубаче

29.248 сабаља

5 драгон. пукова 4.715 "

Свега 33.963 сабље

Артиљерија:

10 јевропских, 3 сибирских пјешад. дивиз. по 64 топа = 832 топа

5 пјешад. дивиз. (раније резерв бриг.) по 48 топова = 240 топ.

3 јевропске, 7 источно-сибирских стрјељачких дивизија по 24 топа = 240 топ.

8 коњич. батер. по 6 топова = 48 "

2 јевропска, 1 сибирски мерверов пук 24 топа = 72 топа

12 источносибирских брдских батерија по 6 топова = 72 топа

Свега 1.504 топа

Број бораца 35.350.

Свега способних:

пјешака 334.700 бораца

коњаника 33.960 "

тобџија 35.350 "

Или свега: 404.000 бораца, 1.504 топова.

Пограничне, жељезничке и тврђавске трупе, као и трупе разасуте по унутрашњости, нијесу узете у рачун, јер се једва могу и употребити за велике сукобе.

Ако се урачунају у ове горепоменуте, неурачунате трупе, а с њима и неборци, онда је цијелокупни број војске у Манџурији морао бити почетком јануара најмање:

700.000 војника, 180.000 коња.

Може се узети, да ће Куропаткин на челу војске од 400.000 војника и 1.500 топова пријети у напад. Разне околности говоре у прилог тога.

Три армије, којима командују: Лињевић, Гривенберг, Каулбарс, морале су до почетка јануара бити потпуне, јер се не може узети, да ће се за њих употребити више од 400.000 војника, 28 дивизија, дакле 14 војних корпуса, докле су биле на бојном пољу. Двије армије по пет корпуса и један од четири, то је највећи број војника, које може да води један човек.

Из оних појачања која су стављена у изглед, мораће се саставити четврта армија, али ипак за доцније циљеве, који нијесу дошли у оквир овог рачунања.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(„Српска Ријеч“). У једном од прошлјех бројева „Гласа Црногорца“ објављено је, да ће од почетка ове године излазити у Сарајеву нови политички лист под именом „Српска Ријеч“, који ће бити орган српског народа у Босни и Херцеговини. „Српска Ријеч“ је и почетак излазити, те сад већ имамо пред собом неколика броја тог — по почетку изјенени — одличног гласила. Да, „Српска Ријеч“ је овиме првијем бројевима доказала, да се нијесмо преварили, кад смо —

рачунајући по одличности овијех, који је покрену — мислили, е ће она бити достојна пажње свијех Срба ње их год има.

Први је број „Српске Ријечи“ на уводном мјесту детаљисао програм листа, који се програм у главном састоји у томе, да ће лист штитити онамошње српске народне интересе у смислу политичко-економском и морално-религијском, и то у широком смислу тијех ријечи, и „Српска Ријеч“ наговјешава, да ће то чинити с грађанском куражи и потпуном вјерском толеранцијом.

Истичући такав програм, а схвативши тачно данашњу ситуацију у Босни и Херцеговини, „Српска Ријеч“ најбоље доказује и каква је потреба била за њено покретање и каква ће јој успјех бити, ако ради како обећаје и како је почела. Србија је она била, треба да се најнекренције радују појави „Српске Ријечи“ и да је потпомогну по мјери својих братских симпатија према браћи у Босни и Херцеговини.

(Књижевна прослава). У Новом Саду се саставило под предједништвом Антонија Хаџића одбор из свих слојева друштвених, који ће свечано прославити двадесетпетогодишњи књижевни јубилеј угледног српског књижевника господ. Бранислава Нушића, управника Српског Народног Позоришта. Прослава ће бити у уторак 25. јануара (7. фебруара) о. г. Тог вечера биће свечана представа у позоришту, а као увод у свечаност држаће д-р. Лаза Марковић кратко предавање о књижевном раду јубилареву. Послије представе ће се држати свечан банкет у почаст слављенику.

(Основне школе у Русији). Московска губернија (без града Москве) има 1.419 народних школа за 1.260.000 житеља на простору од 33.303 км². Према томе долази 1 школа на 23 км² и на 870 житеља. Школу полази 86.700 дјеце од 160.000 за школу способних.

Крајем године 1900. било је у Русији (без Финске) 84.645 школа, које је полагало 4.580.827 дјеце. Учитеља бијаше 172.495. Пошљедње 4 године број се школа и учитеља у Русији знатно повећао, јер се рачуна, да се попросно свако године отвори преко 1.000 нових школа. 1898., 1899. и 1900. год. повећао се број школа за 5.845! — Но то је све још премало за 140 мил. житеља, кад Француска има за 39 мил. житеља 84.976 народних школа. Једна школа у Русији долази на 246 км² и 1.650 житеља. Финска има на простору од 373.604 км² за 2.750.000 житеља 1900 школа. Једна школа долази на 195 км² и на 1.440 житеља. Издржавање једне школе у Русији стоји на годину 500—800 рубаља (1 руб.—2 3/4 К.). — Сада се озбиљно ради, да се уведу опћа обавезна плата, и да се повећају учитељске плате од 15 до 25 на 30 до 40 рубаља мјесечно.

(Књижевни оглас). Дао сам у штампану прву збирку својих црта, слика и припоједка из нашег народног живота, које су дошљедних година излазиле у нашим књижевнијем листовима: „Књ. Листу“, „Бранковом Куду“, „Делу“ и др. — Књига ће бити опсежна, а издање лијепо и скупо, те ће и цијена књизи бити 2 кру-

не (2 динара); но ако бих доцније видио, да ће се, према предходној поручбини књига, моћи цијена спустити, то ћу и учинети (што ће бити нааначено на књизи) и у том случају овијема скупљачима, који докле буду већ послали претплату, вишак ћу повратити или им га — по њиховој жељи — наплатити у књигама.

Молим своје другове, пријатеље и познанике, ће год их имам, да се потруде и да ми скупе што више претплате, а то исто молим и оне пријатеље српске књиге, ма ће они били, с којима се лично не познајем!

Надам се, да ће многи који пријатељи и познаници (нарочито школски ми другове), с којима се не дописујем, јавити ми се у овој прилици, да знам ће су и шта су и потпомогли ме у овом предузећу, за шта их поново братски молим!

Не може се баш тачно одредити, кад ће књига бити готова, јер се штампа на страши, а коректура се држи овђе, те је тијем рад отежан, али ће ипак, надам се, то бити убрзо и чим књига изиђе, послаће се претплатницима преко дотичајних скупљача.

Скупљену претплату наља послати што прије на моју доље овачену адресу.

Молим сва уредништа српскијех књижевнијех и политичкијех листова, да овај оглас прештампашу, па и да се сама, по могућности, постарају око скупљача претплате на моју књигу или да то препоруче за то подесним лицима у својим мјестима.

Цетиње (Monténégro), крајем јануара 1905.

Саво П. Вуловић

предједник општ. вар. Цетиња.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 21 јануара.

(Стојећа војска.) Други, подгорички, батаљон Стојеће војске довршио је своја вјецбања и војници су 19. о. мј. отпуштени кућама. Први, цетињски, батаљон, који је такође своја вјецбања вријо у Подгоричу, биће распуштен 26. о. мј.

(Зима.) Вој је више од 10 година како су нас на Цетињу пратилае односно врло благе зиме са мало или ни мало снијега, али ове године баш се не можемо тијем похвалити. Снјега је рано почео падати, а о Божићу, Новој Години и Богојављењу имао је толико, да се по улицама цетињским иде између правих бедема од снијега. Крстац и Буковица постали су непролазни, те нам је, поред свега старана и чипћона, комуникација с осталијем свијетом неколико пута прекидана била, а и сада не стоји баш најбоље. Мрав је тако велик, да није ријеткост, да термометар показује 20—22° С. испод нуле. Скадарско језеро, које се ријетко кад смрзава, ове се је године заведило тако, да је прекинут и по њему сваки промет и саобраћај. Истина, за неколико потоњих дана, имаће смо мало сунца, али се снјега тако скламенио, да ва то и не хаје. Сад је опет на снјега окренуло. Али давно је речено: „Нема али без добра“. — Стари људи причају, да пљегопадне године обично обећају

даљу службу. Остали могу бити отпуштени под условом, да се више течајем тога рата не боре.

23. Заповједници једне и друге војске дају на знање мјесном становништву, да морају показивати помоћ рањеницима са обије стране; они који приме код себе рањенике, ослобођавају се од тога да примају војнике на стојање, као и од једног дијела ратне контрибуције.

24. Послије боја, војнички старјешине предузимају мјере, да се рањеници, како напи тако и непријатељски, који су послје боја на бојишту остали, сачувају од грабежа. Ко буде ухваћен у таквом насилном грабежу, казни се као разбојник.

5.) О заробљеницима.

25. Заробљени могу бити и они који се боре и они који се не боре; једни и други рачунају се као ратни заробљеници.

26. Новинарски дописници, маркитанти, диферанти и други њима слични, који имаду увјерење од старјешина војске при којој су, у случају ако дошау ропства, те ако се нађе за потребито да буду задржани, користују се правима ратних заробљеника.

27. Приманс заробљеника, њихово издржавање и стражење, као и даље спровођење спада у дужност корпусних команданата, а под надзором начелника корпусних штабова.

28. С ратним заробљеницима треба поступати човјечно и давати им потпуну слободу у вријеме религиозних обреда. Издржавање треба да им буде онакво, као руским војницима.

29. Сваки који допане ропства мора казати своје право име и чин; у случају ако се огривеши о то правило, скраћују му се повластице, којима се користе његови другови по рангу.

30. Војнички заробљеници потпадају законима, правилима и наредбама што су

на снази у оној војци, која их је заробила; у случају непокорности, могу се према њима предузети строжије мјере.

31. Началник страже, која прати заробљенике, сматра се као началник обичне страже и руководи се правилима гарнизонске службе.

32. У својину ратних заробљеника остаје сва њихова лична имаовина, осим оружја, коња и војничких хартија.

33. Ако заробљеник успије да побјегне, па по други пут буде заробљен, не казни се за то, само се подвргава строжијем надзору.

34. Ако заробљеник побјегне, па буде ухваћен прије но у своју војску доспије, казни се за то само дисциплинарно.

35. Тестаменти војничких заробљеника састављају се и чувају по општим за то правилима.

36. Ако ратни заробљеник умре, саставља се о томе протокол, а при погребу узима се у обзир његов чин и звање.

6.) О преговарачима (парламентарима).

37. За преговарача или парламентарара рачуна се оно лице, које је опуномоћено од једне ратујуће стране да преговара с другом и носи бијели барјак.

Преговарач и његови пратиоци, трубач, онај што носи барјак и драгоман, сматрају се као неприкословени.

38. Од увиђаности началника коме је преговарач послан зависи, хоће ли га примати или не.

39. Треба предузети све потребите мјере, да преговарач не би злоупотребио својем положајем и послужио као ухода.

У случају ако се каква злоупотреба опази, преговарач може бити привремено задржан.

40. Преговарач губи право неприкословености, ако буде доказано, да се је послужио својим искључивим положајем, те наговарао на издајство.

41. Кад непријатељ за вријеме боја подигне бијели барјак, то не значи да треба бој прекинути, — само на оно лице које држи бијели барјак, на преговарача и његове пратиоце не треба пуцати. Кад се преговарач примакне нашим убојним линијама, треба га упутити началнику, којему је послан, или пак старијему началнику. Бој се прекида тек онда, кад непријатељ положи оружје и кад изврши претписане му услове.

7.) О уходама.

42. За уходу (шпијуну) рачуна се оно лице, које се тајно или под лажним разговорима стара, да на нашем бојишту прикупи какве год податке с намјером, да их непријатељу достави.

43. Уходе потпадају казни само по изреченој пресуди.

43. За уходе се не рачунају:

1.) Војници, који не кријући своје знање упишу да пређу на непријатељско бојиште, ради тога да прикупе податке о распореду непријатељске војске.

2.) Лица војничког и грађанског реда, која отворено врше повјерене им дужности предавања депеша у своју или непријатељску војску.

3.) Лица, која се изазнају на надзупним балонима ради тога, да одрже везу међу појединим дјеловима војске или међу појединим дјеловима државе.

II. Војницима.

1. Ти ратујеш с непријатељском војском, а не с мирним становништвом.

Непријатељ може бити и обичан становник непријатељске земље, али само онда, кад га видиш с оружјем у рукама.

2. Убијај непријатеља у часном боју. Обезоружаног непријатеља, који моли да му се живот поштеди, не убијај.

3. Поштуј туђу вјеру и њене храмове.

4. Мирно становништво непријатељске земље не вријеђај, имање њихово не само сам не квар и не отимај, но и другово уздржавај од тога. Суровост са становништвом повећава само број наших непријатеља. Памти: да је војник борац Христов и Господарев, те је и дужан понашати се као Христовљубив борац.

5. Пошто се битка сврши, буди милосрдан према рањеницима и старај се, да им по могућности помогнеш, не разбарајући, јеру ли непријатељски или своји. Рањеник већ није твој непријатељ.

6. Са заробљеником поступај човјечно; не ругај се његовој вјери, не досађуј му и не дирај његово имање.

7. Отимање од заробљеника, а још више са рањеника и убијених — то је највиша срамота за цонтена војника; онога ко се на то слакоми, очекује највећа казна као за разбојништво.

8. Ако будеш остачљен код заробљеника као стражар, чувај их од ма чијег придирања. Ако заробљеник покупа да побјегне задржи га, зови у помоћ, а у крајњем случају ушогреби оружје.

9. Шатори и куће, у којима су рањеници и болесници, обављени су увијек бијелим барјаком са правним крстом, — на њих не пуцај и у њих не улази.

10. Не дирај људе, који на руди носе бијелу повезу са правним крстом, па ма били и у непријатељској униформи, — они његују болеснике и рањенике и лијече их.

11. Ако видиш непријатеља са бијелим барјаком, не пуцај на њега, него га упутити старјешини, — то је преговарач — лице неприкословено. х.

добру љетину, те би смо и ми опростили, ако се ова строга зима добром љетином откупи.

(Српски Божић у Америци). Пишу нам из Лос Ангелоса:

Пригорци и Херцеговци који су се налазили у Лос Ангелосу, окупали су се и прославили дан Христове Рођења по свом српском обичају. Сви обичаји су извршени као да смо били у отаџбини, и ако нас је жива жеља за њом морала. Спремљена је била богата трпеза, на којој је било више пенива, а уз њих и других свакодневних јела и пића. За вријеме обједна пало је више лијепих патриотских адрвица, а прва адрвица подигнута је за здравље Њихових Краљевских Височанстава Књаза Господара, Књаза Насљедника и цијелог Владикајуге Дома, као и за срећу, напредак и славу Црне Горе и цијелог Српства. Ова адрвица попраћена је бурнијем усклицима: Живијели! За овим је слиједило играње разних српских игара са пјевањем српских патриотичкијех pjesама, а и српске гусле поносило су одјекивале, ређајући јуначке pjesме наше старине.

Овом весељу присуствовало је и више странаца, који су били дивно дочекани и угостени и којима се је веома допало, како Срби Божић прослављају.

С. Б. и В. М.

Ми с ваше стране захваљујемо нашој браћи у далекој Америци, што се овако сјећају своје отаџбине и својих народних светиња и обичаја и срдечно их све поздрављамо. (Ур. „Гл. Цр.“)

Пишу нам из Загараца:

У суботу, 8. јануара, последије тримјесечног тепког боловања преселио се у вјечност приједни стари свештеник поп Марко Поповић-Ђулић, умрловљени парох Загарацки. Рођен је г. 1832, и пошто је код свог оца, поца Петра и по равним манастирима научно онолико, колико се у оно доба за свештенички чин захтијевало, био је рукоположен 1847 г., кад му је тек 15 година било.

Године 1897. славио је педесетогодишњицу своје службе, у кругу својих парохијана, којом га је приликом обдарио наш Угавишени Господар IV. ст. Данилова орден.

У дужности је био тачан и побожан свештеник, а с парохијанима и са свакима искрен, љубаван и дружеван. Ништа му пак, не лежало на срцу као напредак и слога племенска, што се види и по томе, што је искључиво његовим заузимањем подигнута лијепна племенска саборна црква. Више пута говорио би: „да ми је виђети ову цркву ограђену, не би ми жао било умријети“. До године 1863. црква загарацка нијесу имале никаквих добара, а те године он је установио, да се доносе приноси на Спасов дан свако године. Тај новац тако је умножио, да је у почетку 1884 г. било готово двије хиљаде фирина и тијем се новцем подиже саборна црква, храм св. Симеона. Он се је такође трудио и око школе и више година био њен старатељ.

Покојник је један између онијех пригорских старијех свештеника, које рукоположи неумрли Владика Раде 1847; и то њих 72 једног истог јутра. Поп Марко је био не само добар свештеник, него и добар јунак на бојном пољу, што је и засвједочио како на Граховцу, 1858 г., тако 1862 г., а и у свијем потоњим ратовима.

Коднику је љубав и поштовање уживао у народу, то се најбоље могло виђети при његовом спроводу и погребу, гдје се беше слегло до 2 хиљаде особа из мјеста и околних села. Опајело су извршили поп свештеника: г. г. поп Филип Пешћ, пет Томо Казих, поп Петар Вуковић (Вандић), поп Перко Вурић и покојников син поп Раство. Пред црквом се лијепим говором опростио с покојником г. Милутин Пајевнић, учитељ Горњозагарацки, а над самим гробом млади богослов г. Милутин Величковић.

Мир нека је души врлог свештеника!

Телеграми Бечког „Нор. Биро-а“

Рат између Русије и Јапана.

ПЕТРОГРАД, 17. јан. — Сахаров јавља од 15. о. мј. ове појединости о боју код Сандеу: Почевши од 12. о. мј. непријатељ је почео окућати знатне чете око Сандеу, с намјером да приђе у офанзиву. 14. о. мј. одјељене руско на лијевом крилу навалило је на два мјеста јужно од Сандеу, која су била у непријатељским рукама. Послије очајног боја, који је трајао читав дан, Заузеле Руси Сумапу.

Пред вече 13. о. мј. заузело је друго руско одјељење, које је напре-

довало према Сандеу, већи дио овог утврђеног мјеста, али је нашло на утврде, које су начињене биле из три реда вјештачких препрека, а нијесу ни мало од руске ватре оштећене биле. Руске чете увидјеше, да је немогуће заузети ове утврде без претходног бомбардовања и зато се повукше из Сандеу, пошто су га запалили. Није било могуће одржати се на оном положају, а не изложити се потпуном поразу, 14. и 15. о. м. пудали су руски топови на Сандеу и ове утврде, док се је наше крајње лијево крило борило код Сумапу и Паочао. О овом боју нема још подробнијег извјештаја. 13. и 14. о. м. наша коњица је оперисала осам врта јужно од Сандеу, те је навалила на једну јапанску чету, коју је већим дијелом уништила и 100 људи заробила. Јапански губитци мора да су били знатни.

ТОКИЈО, 17. јан. — Маршал Ојама јавља да је непријатељска артиљерија 15. о. мј. пудала на десно крило јапанско, а мања одјељења руска да су у исто вријеме напала равне јапанске позиције, али су свуд одбијена била. На лијевом крилу три јапанска одјељења заузела су више села и дигла су отуд непријатеља.

ЧИФУ, 18. јан. — Три брода са 2000 бјегунаца из Портартура отпловила су пут Оцесе.

ПЕТРОГРАД, 18. јан. — Из Сахетуна јавља се 16. о. мј.: Колона која је навалила 13. о. м. на Сандеу, освојила је већи дио утврђеног села. Том приликом изгубили су Руси 24 официра и 1600 војника мртвих и рањених. Но пошто се је показало, да сјеверо-источни дио села, који је најчаче утврђен, није од Руси претрпио штете, те да се могу употребити против Руса топови и митраљезе, испривали су зато Руси Сандеу и опет стали пуцати из топова.

ПЕТРОГРАД, 18. јан. — Куропатски јавља 16. о. мј.: Јапанци су предузели офанзиву сивога са обје стране гводеог пута, али су одбијени. Руси су изгубили 3 мртви и 35 рањених.

Генерал Гриценберг јавља, да је једно одјељење друге руске армије навалило на лијево крило непријатељско и да је заузело више села. Послије жестоког боја заузето је 15. о. м. и мјесто Хејкојтај, али Сандеу нијесмо могли заузети, јер су јапанци снажно појачани предузели офанзиву на цијелом фронту. Сви навали јапански одбијени су јуначки Генерали Мишченко и Клардратовић јако су рањени.

ТОКИЈО, 19. јан. — Јапанци су ухватили енглески брод „Вејфилд“, који је возио контрабанду за Владивосток.

ПЕТРОГРАД, 19. јан. — Из Сахетуна јавља се 16. о. мј.: Јапански напад код Ландунгуна одбијен је. Напад руске коњице заустављен је услед пуцања јапанског. Руски губитци од 12. до 15. о. м. износе 10 000 војника.

Куропатски јавља 16. о. м.: да су губитци јапански веома знатни; број заробљеника превазилази 300; офанзива јапанска је неодлучна.

Куропатски јавља 17. о. м.: Јапанци покушали су два пут да заузму Ваитатсе, али су били одбијени. Наша артиљерија пуца с успјехом на Сандеу.

ПАРИЗ, 19. јан. — У комисији због хулског догађаја лажнаит Валеронд са брода „Камчатка“ и капетан Кладо изјавили су, да су у ноћи од 8. на 9. октобра видјели двије торпедбаче. Идата је наредба, да се пуца на торпедбаче павећи по могућству на рибарске лађе. Обје торпедбаче одмах су нестале.

ТОКИЈО, 20. јан. — Мађарски брод „Свам“ са угљем за Владивосток, заустављен је јуче код Хоккандо.

По рачунању Јапанаца пало је у бојевима код Сандеу и Хајкојтаја 5 000 Јапанаца и 10 000 Руса.

ПЕТРОГРАД, 22. јан. — Куропатски јавља од 20. јануара: Јапанци последије жестоке топовске ватре нападше наше предње одреде код Дијаатекенана; наше трупе повукше се, али доцније поново заузеле село; неколика оконона су још у јапанским рукама.

ЦИБУТИ, 22. јан. — Добровски је у четвртак кренуо за Мадагаскар са 6 крстарица и 10 торпедбача.

ТОКИЈО, 22. јан. — Ојама јавља: Руси почеше јуче живо кретање према лијевом јапанском крилу; била је жестока пушчана и топовска ватра.

ПАРИЗ, 18. јан. — Полиција је нашла јутрос бомбу пред стамом књаза Трубецкога, аташеја руског посланства.

СОФИЈА, 18. јан. — 500 слагача отказали су рад.

Књаз Фердинанд повратио се овамо.

БИОГРАД, 18. јан. — Званично се одговара оставка министра финансија.

ПАРИЗ, 18. јан. — Нађена бомба није била добро израђена и не би могла узинити велике штете.

Сивоћ последије митинга, који су приредили с цијалисти, бачена је бомба на мјесту „Avenue republicque“. Два стражара и двије жене рањене су, а више прозора поломљено је. Неколико људи ватворено је. Говори се, да је ова бомба исто тако састављена била, као она пред станом књаза Трубецкога.

ПОТСДАМ, 19. јан. — Старец царевог сина, књаза Ајгела Фридриха, поправља се, Температура се свиђа.

БУДИМПЕШТА, 20. јануара. — Успљед неповољних саборских избора за владину странку, министар председњак Тиса пошао је у Беч, да преда краљу останку министарства.

ПЕТРОГРАД, 21. јан. — Министар правде Муравјов, наименован је за посланика у Риму.

СОФИЈА, 21. јан. — Књаз Насљедник Борис наименован је приликом свог једанаестог дана рођења од руског Цара за поручника у Минском пуку.

ПЕТРОГРАД, 21. јан. — Министар унутрашњих дјела, Свјатополк Мирски равријешен је од дужности по сопственој молби, коју је подnio због поремећеног здравља. На његово мјесто наименован је за министра унутрашњих дјела Булигин, члан држ. савјета и бивши помоћник В. Књаза Сергија.

Мирски добио је одсуство од 11 мјесеци за пут у иностранство.

ПЕТРОГРАД, 21. јан. — Цар је 16. о. мј. одобрио предлог министарског савјета, који је, претресајући три прве тачке царског манифеста, установио три принципа, на темељу којих се има засновати обнародовање закона о одржању чиновничке независности, контроли и одговорности.

ПЕТРОГРАД, 21. јан. — Мост на Фонтанки срушио се, док су драгови преко њега прелазили. 30 драгона с коњима и други, који су ишли пјешке или у колима, падоше на лед. Једног драгона и свијех коња нестало је.

МОСКВА, 22. јан. — Министар унутрашњих послова, Булигин, стигао је овамо.

БЕЧ, 22. јан. — Тиса је предао Цару оставку; Цар је за тијем позвао Андрашија и наредио му, да се споразумије са политичким првацима мађарским, па да му достави резултате. Тиса и Андраши вратили су се за тијем у Будимпешту.

ОБЈАВА

Књ. Министарство Војно намјерава градити у близини војног стана у Подгорици један једнокатни магацин од 30. метара дужине и 12. метара ширине.

Рад (грађење зида, дрвенарија, тигле и све што буде за исти потребито), издаваће се на јавном иницијату, те се овим позива сваки онај који би желио лиценцирати, да се пријави 26. тек мјесеца са кауцијом од 100. наполеона било у новцу или непокретности у Команду II. бат. стојеће војске у Подгорици, гдје ће моћи видјети услове за грађевање, план, размјере и остала равјашњења и гдје ће се рад предати понудноу најповољнијих услова.

Рег. број 188

Адм. одл. 69

1905—IV—9.

Из Административног Одјељења Министарства Војног.

(2—2)

Приватне објаве.

Продајем добровољно моју кућу. Ко би купио, нек се обрати за погодбу. Дао бах на чекање под сигурним условима.

Никшић, јануара 1905.

Ђоко Каровић.

Р. 23

Бр. 9

1—3

БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом освећења наше нове цркве на Вилусима приложили су следећа годспода ове прилоге:

- 1.) Алексеје Турковић из Рисна једно сребрно канџело у вриједности круна 90—
- 2.) Браство Ковачевић, који су били повата на освећење, приложише један барјак за литију у вриједности круна 100—
- 3.) Г. г. Никола Букић, Раде Крстов, Лесо Томов, Андрија Живков, Илија Јованов Самарићи и Стево Лакићенић из Кривешаја, приложише једно Јеванђеље у вриједности од круна 100—
- 4.) Г. Божо Ђатовић, трговац из Рисна круна 24—
- 5.) Г. Перо Вуков Булајић, кр. 20—
- 6.) Г. Симо Попов Булајић, један чарјак у вриједности од круна 16—
- 7.) Г. сардар Томо Томашевић, из Херцеговине круна 10—
- 8.) Г. Васо Петковић, трговац из Рисна круна 10—
- 9.) Г. Буљан Поповић, из Бањана круна 5—
- 10.) Г. Трипо Стијачић, из Корјевића круна 4—

Зато сматрамо за своју дужност понути дародавцима, изјавити своју благодарност.

Општинари Вилуски.

Р. 147

Бр. 10

1—1

Свим својим сродницима пријатељима јављамо, да Свемогућему би угодно, да рањена срца још више унијели, те да изгубимо нашег милостивог и најданепрежаљеног

НИКОЛУ,

који се 6. јануара у свијету своје младости, у 20. години свога живота пресели у вјечност.

Као и вагда тако и сад тепке болове дијелимо с нашом браћом са свију страна подгоричке околине, којима смо од срца благодарни. Захваљујемо свијема, који нам изјавише саучешће телеграфично или писмено. Особита нек је хвала областном љекару и његовој госпођи, који не жалуху труда дају ноћу, еда би неизљечивим ранама покојниковим болове ублажили.

Подгорица, 10. јануара 1905.

Ожалостњена породица

Веговића.

Р. 100

Бр. 11

1—1